

8 EB svarbos paukščių rūšių inventurizacija 2018-2019 metais

NATURALIT

Arūnas Čerkauskas, Gintarė Grašytė

Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos

2019 11 28

Eurazinė cyplė: problematika

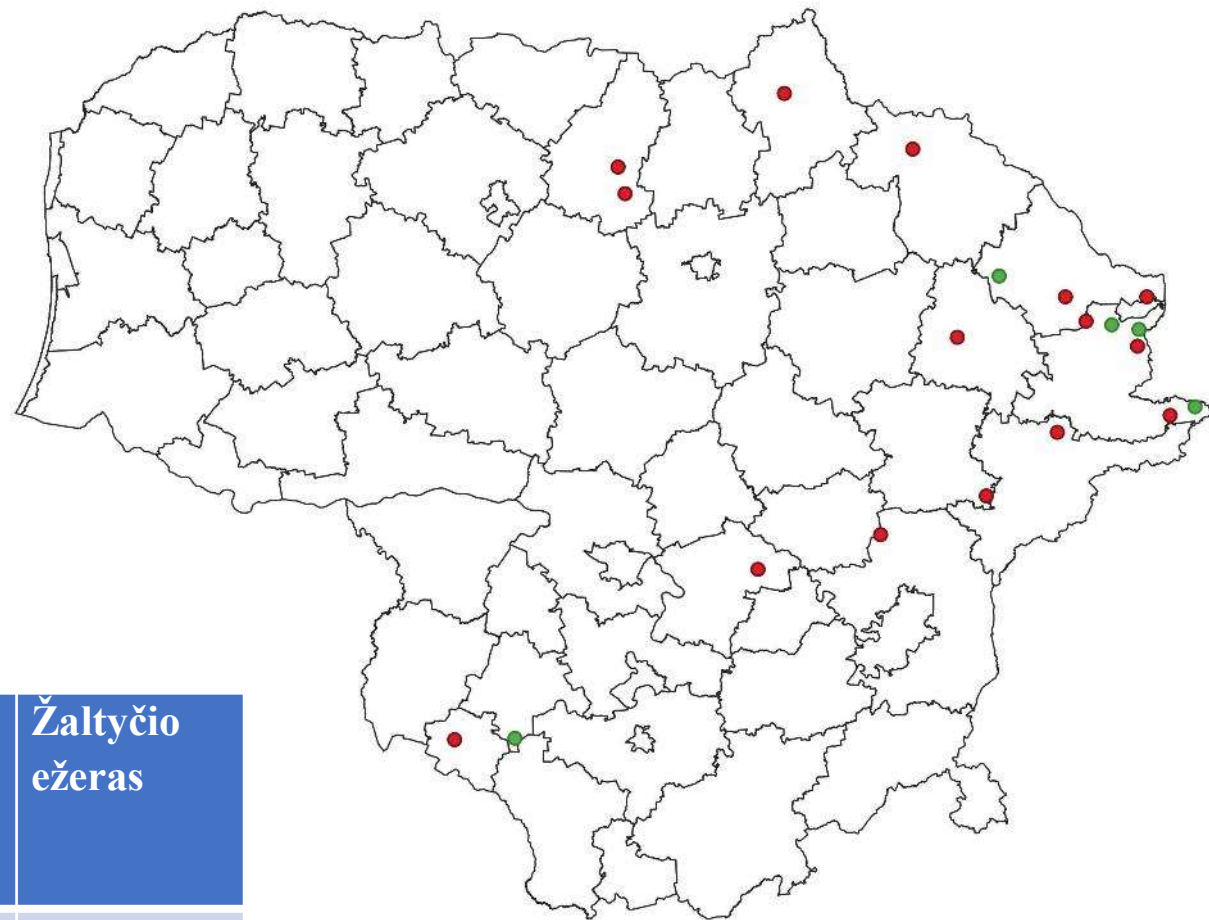
- Per LT eina PV arealo riba
- Trūksta duomenų apie statusą šalyje
- Pažeidžiama arealo pakraščiuose dėl eutrofikacijos, klimato kaitos, invazinių rūšių

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/53/Mareca_penelope_kuribo_cropped.jpg

Eurazinė cyplė: rezultatai

- Stebėjimai atlikti 20 teritorijų iš 51
- Iš 20 tikrintų teritorijų aptiktos 5
- Pagal požymius: 35 patinai, 3 patelės ir 10 porų

Teritorija	Birvėtos tvenkiniai ir Dysnos slėnis	Apvardų ežero pievos ties Bieniūnais	Vasaknų tvenkiniai	Antaniškės tvenkiniai	Žaltyčio ežeras
Gausa poromis	2-10	1-3	1-2	1-2	1-3

Rudagalvė antis: problematika

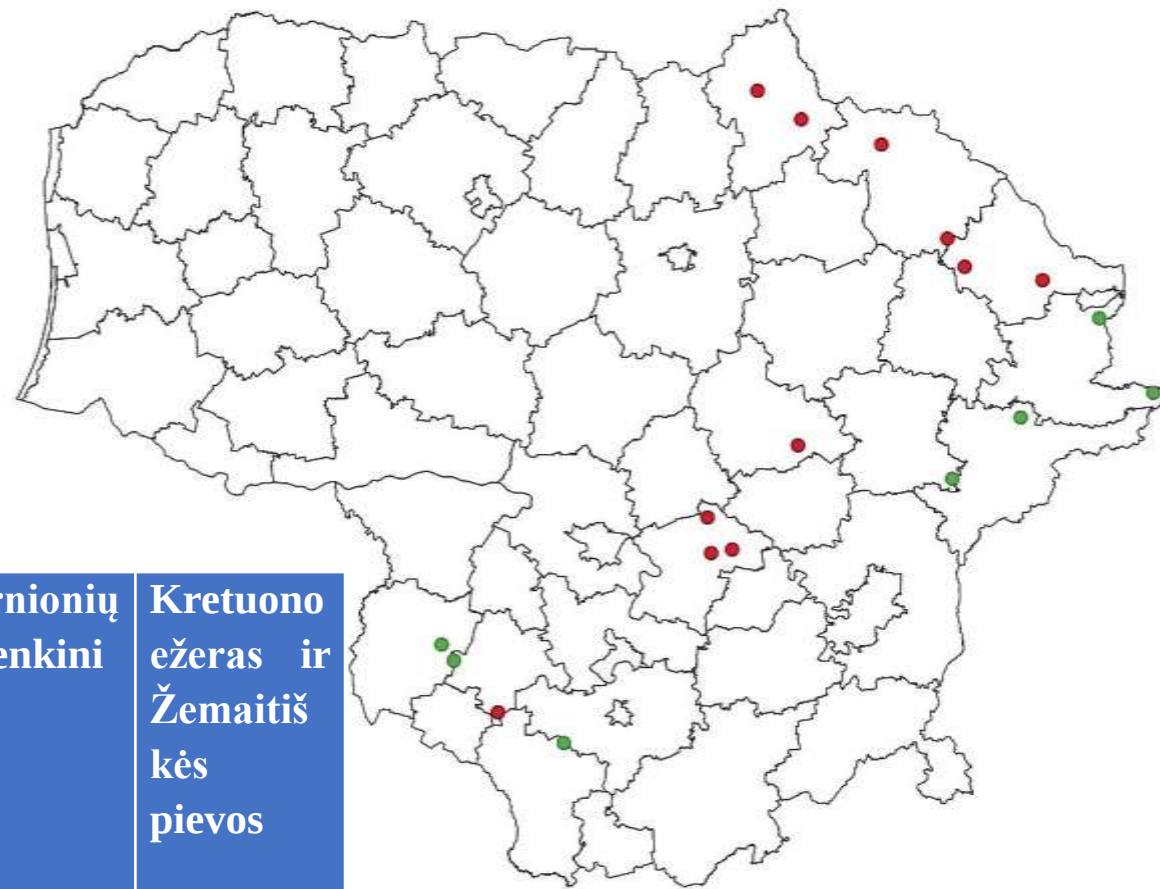
- Globaliai nykstanti rūšis
- Nuo 2019-01-01 įtraukta į LRK
- Nyksta dėl hipereutrofikacijos
- Neigiamą poveikį turi invaziniai plėšrūnai, medžioklė

https://farm8.static.flickr.com/7908/47586906631_3939cf139e_b.jpg

Rudagalvė antis: rezultatai

- Stebėjimai atlikti 19 teritorijų iš 52
- Iš 19 tikrintų teritorijų aptiktos 7
- Pagal požymius: 63 patinai, 46 patelės, 7 poros, 3 vados, 40 lizdų.

Teritorija	Birvėtos tvenkiniai ir Dysnos slėnis	Morkiškių ežeras	Apvardų ežero pievoties Bieniūnai	Metelio ežeras	Balsupių pelkė	Arnionių tvenkiniai	Kretuono ežeras ir Žemaitiškos pievos
Gausia poromis	20-50	1	0-5	5-10	1	2-3	40-50

Gaidukas: problematika

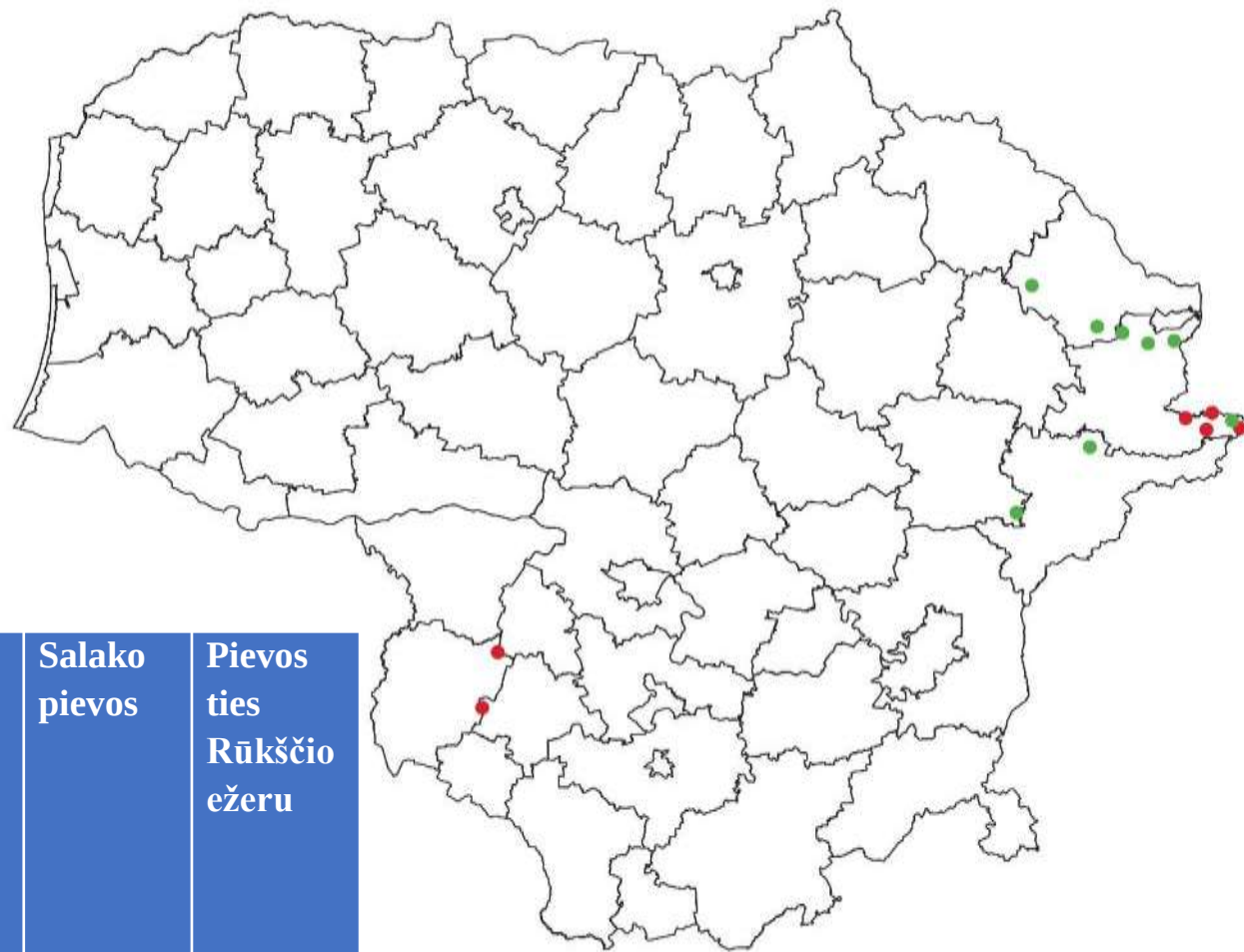
- **Motodiškai sunki rūšis**
- **Atskirais metais stipriai fluktuoja**
- **Įtraukta į LRK**
- **Buveinės nestabilios**
- **Jautri buveinių pokyčiams**
- **Jautri klimato kaitai**

©A.Čerkauskas

Gaidukas: rezultatai

- Stebėjimai atlikti 14 teritorijų iš 50
- Iš 14 tikrintų teritorijų aptiktas 8
- Pagal požymius: 126 patinai, 56 patelės, 3 turnyrai

Teritorija	Birvėtos tvenkiniai	Apvardų ežero pievoties Bieniūnais	Luodžio paežerės pievoties Plavėjais	Vasaknų tvenkiniai	Kretuono ežeras ir Žemaitiškės pievos	Arnionių tvenkiniai	Salako pievos	Pievoties Rūkščio ežeru
Gausa patelėmis	10-20	0-5	1	1-3	5-10	1-3	0-1	0-7

Paprastasis griciukas: problematika

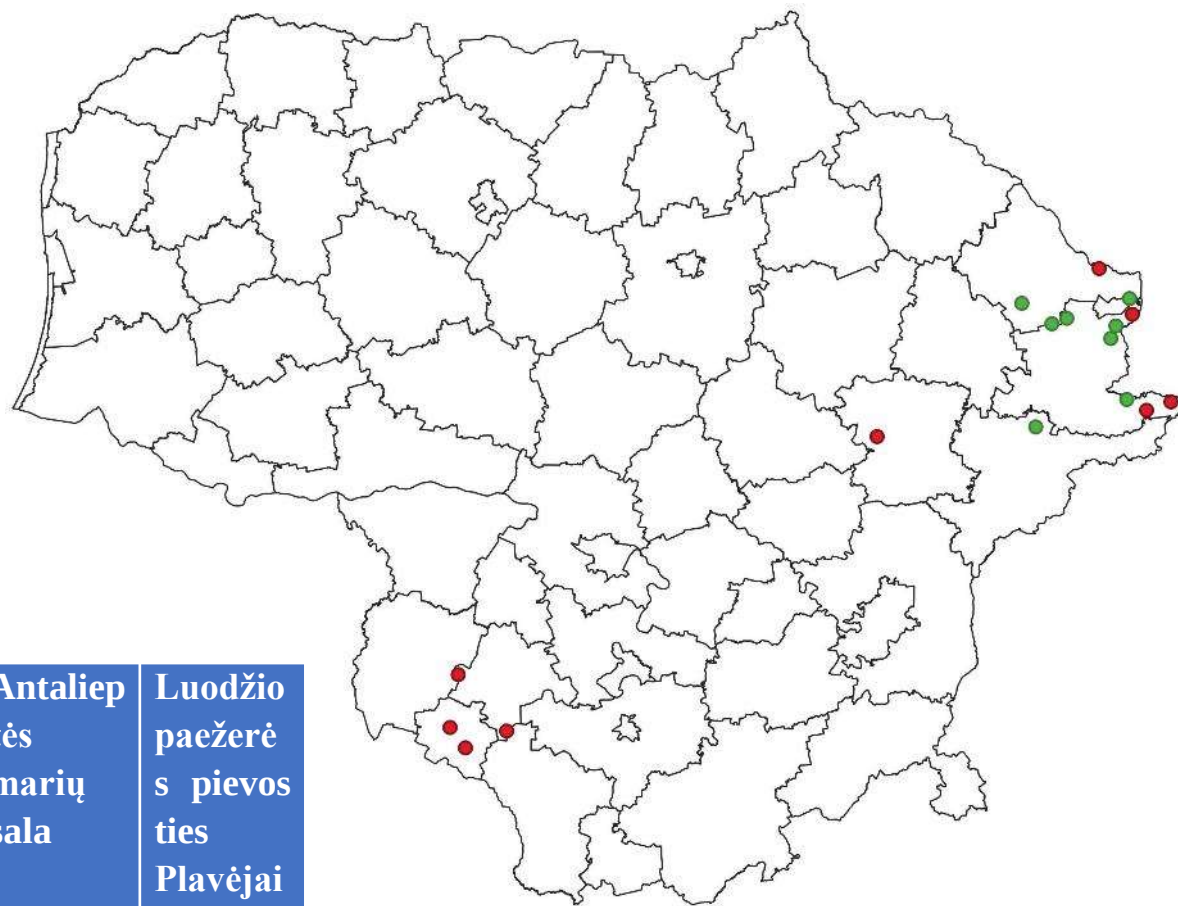
- Europoje globaliai nykstantis
- Sparčiai nyksta LT, įtrauktas į LRK
- Jautrus buveinių pokyčiams
- Buveinių naikinimas ir jų fragmentacija bei degradacija
- Invazinių plėšrūnų įtaka

©A.Čerkauskas

Paprastasis griciukas: rezultatai

- Stebėjimai atlikti 17 teritorijų iš 52
- Iš 17 tikrintų teritorijų aptikti 8
- Pagal požymius: 7 poros, 2 teritoriniai ind., 9 lizdai (+6-7 poros)

Teritorija	Apvardų ežero pievoties Bieniūnais	Kretuonų ežeras ir Žemaitės pievoties	Pievoties Būkliškė	Alksnų ežero pievoties	Treigeliai	IAE pievoties	Antalietės marių sala	Luodžio paežerės pievoties Plavėjais
Gausporomis	0-4	6-7	1	0-2	1	0-1	0-1	0-1

Ižvalgos, pastabos

- 2019 m. sausra įtakojo tilvikų buveinių būklę ir pačių tilvikų gausą
- 70-80% tilvikų buvo įsikūrę nestabiliose/laikinosose buveinėse

Dryžgalvė kryklė (*Spatula querquedula*)

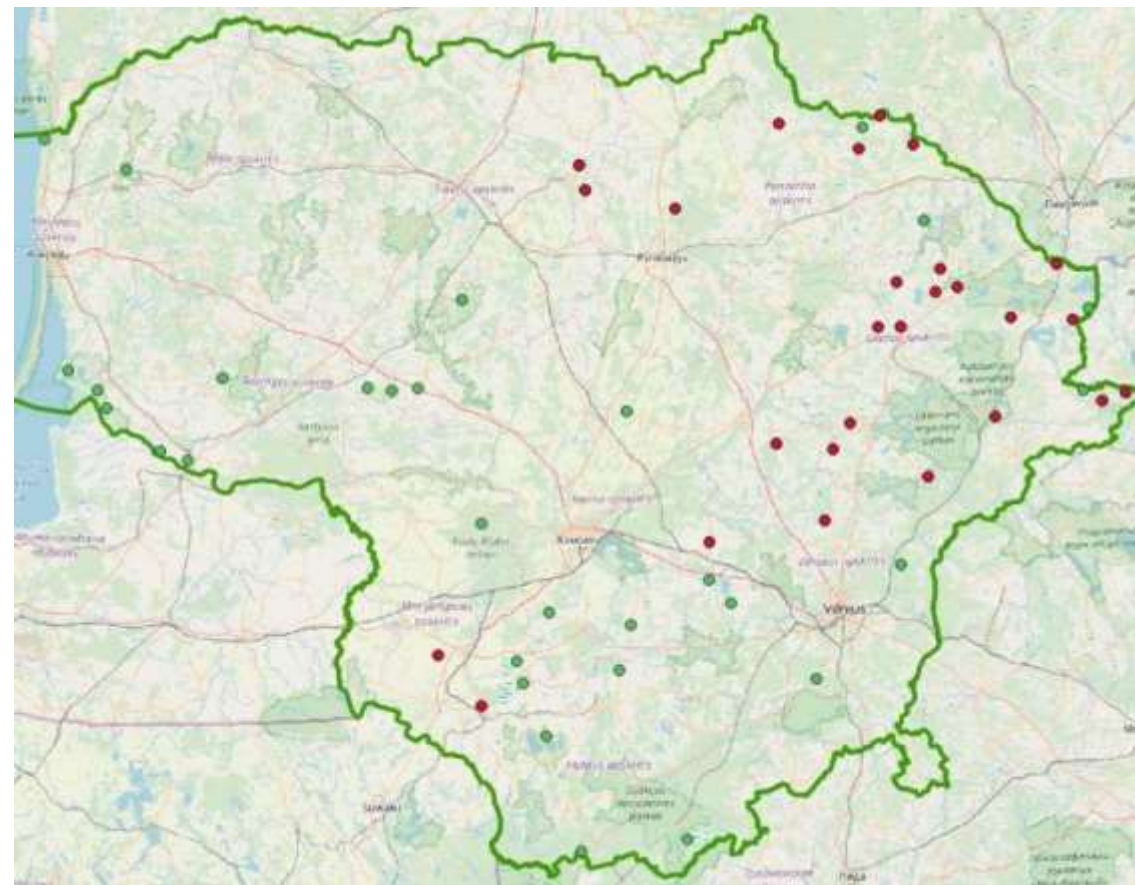
- Spartus gausos mažėjimas, nuo 2019 m. - LRK
- Optimalių buveinių nykimas
- Pažeidžiama dėl eutrofikacijos, klimato kaitos, plėšrūnų etc.

Dryžgalvė kryklė: rezultatai

- Stebėjimai atlikti 27 teritorijose
- Aptiktos 4 teritorijose
- Dalis tikrintų teritorijų – 2019 m. visiškai išdžiūvę, netinkamos

Teritorija	Birvėtos tvenkiniai	Prie Indrųjų ež.	Dumblio ež. (Rokiškio r.)	Prie Svylos
	5 patinai + pora	1 pora	1 patinas	Vada (7 ind.)

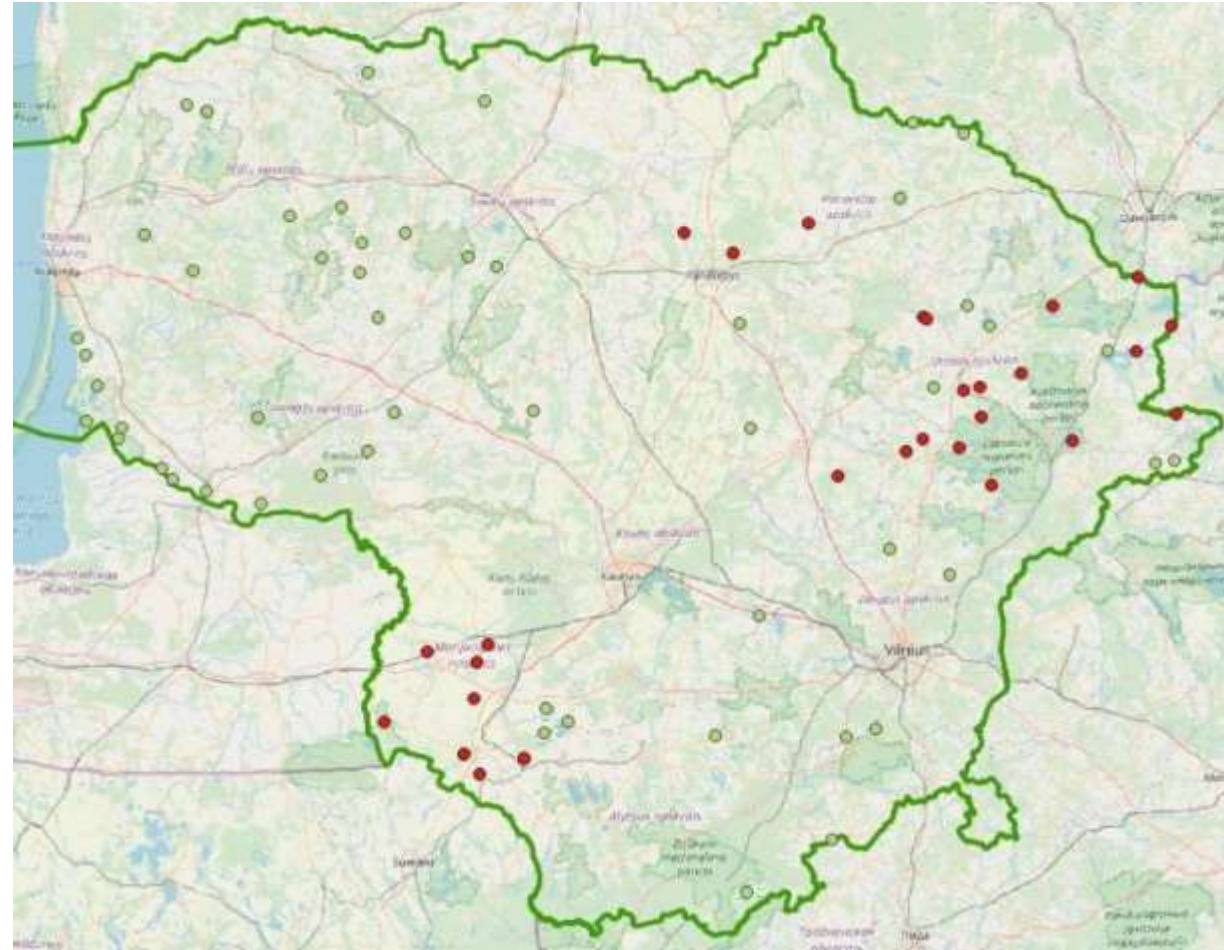
Didžioji kuolinga (*Numenius arquata*)

- Gali išnykti!!!
- Ryškus naudojamų buveinių pasikeitimas
- Mitybinės bazės pokyčiai?, plėšrūnai, trikdymas etc.

Didžioji kuolinga: rezultatai

- Paieška vykdyta 27 teritorijose
- Po 1 teritorinį paukštį stebėta 2 teritorijose (abi Molėtų r.)
- Dalis tikrintų istorinių buveinių visiškai sunykę, pasikeitę

Didžioji kuolinga: buveinė

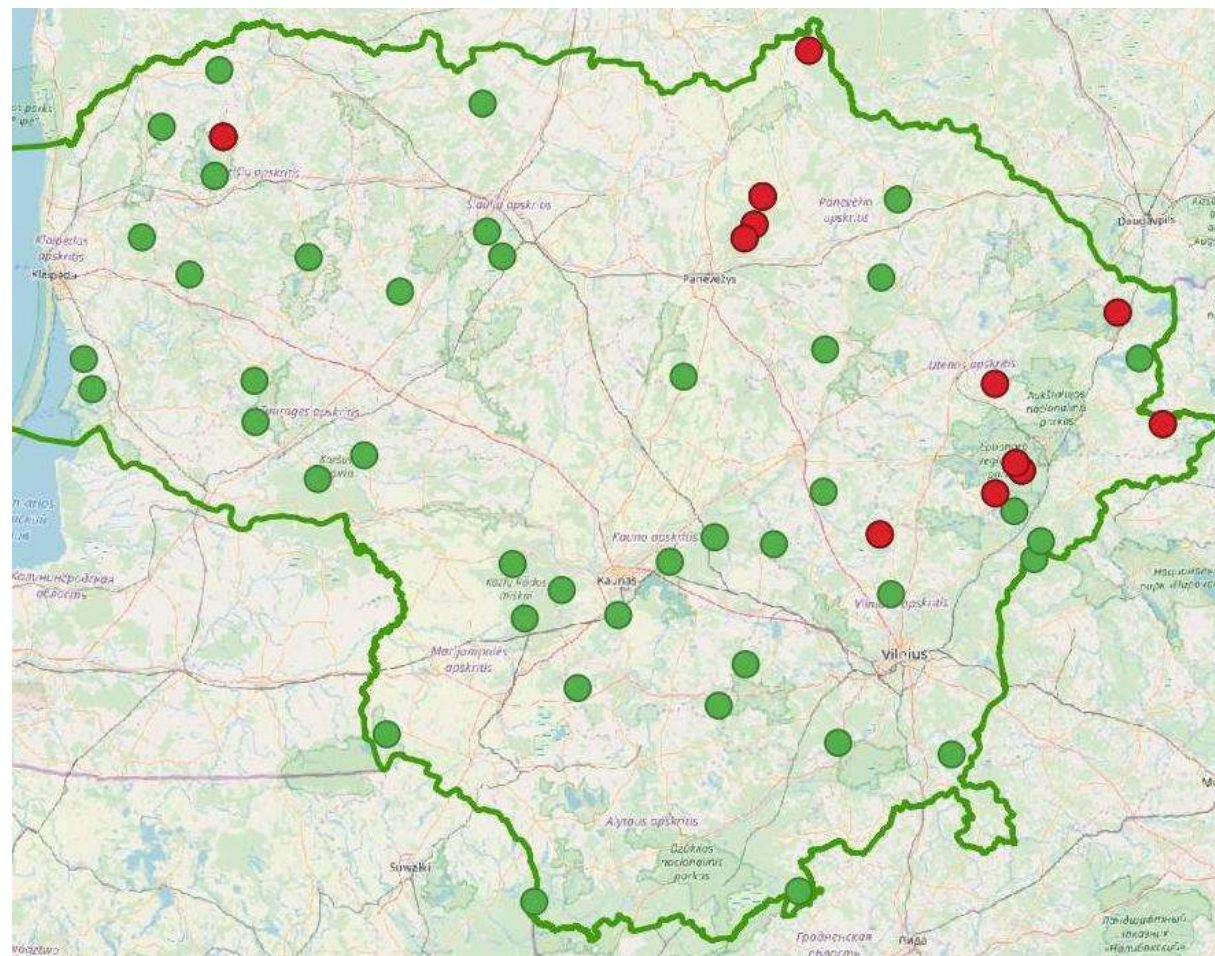
Tetervinas (*Lyrurus tetrix*)

- Ryškus gausos mažėjimas
- Tinkamų buveinių mažėjimas, fragmentacija ir izoliacija
- Plėšrūnai, trikdymas

Tetervinas: rezultatai

- Paieška vykdyta 12 teritorijų
- Tetervinai aptikti 8 teritorijose

Tetervinas: rezultatai

- Dažniausiai – pavieniai paukščiai (1-2), kitur išsklaidyta dideliame plote po kelis individus

Tulžys (*Alcedo atthis*)

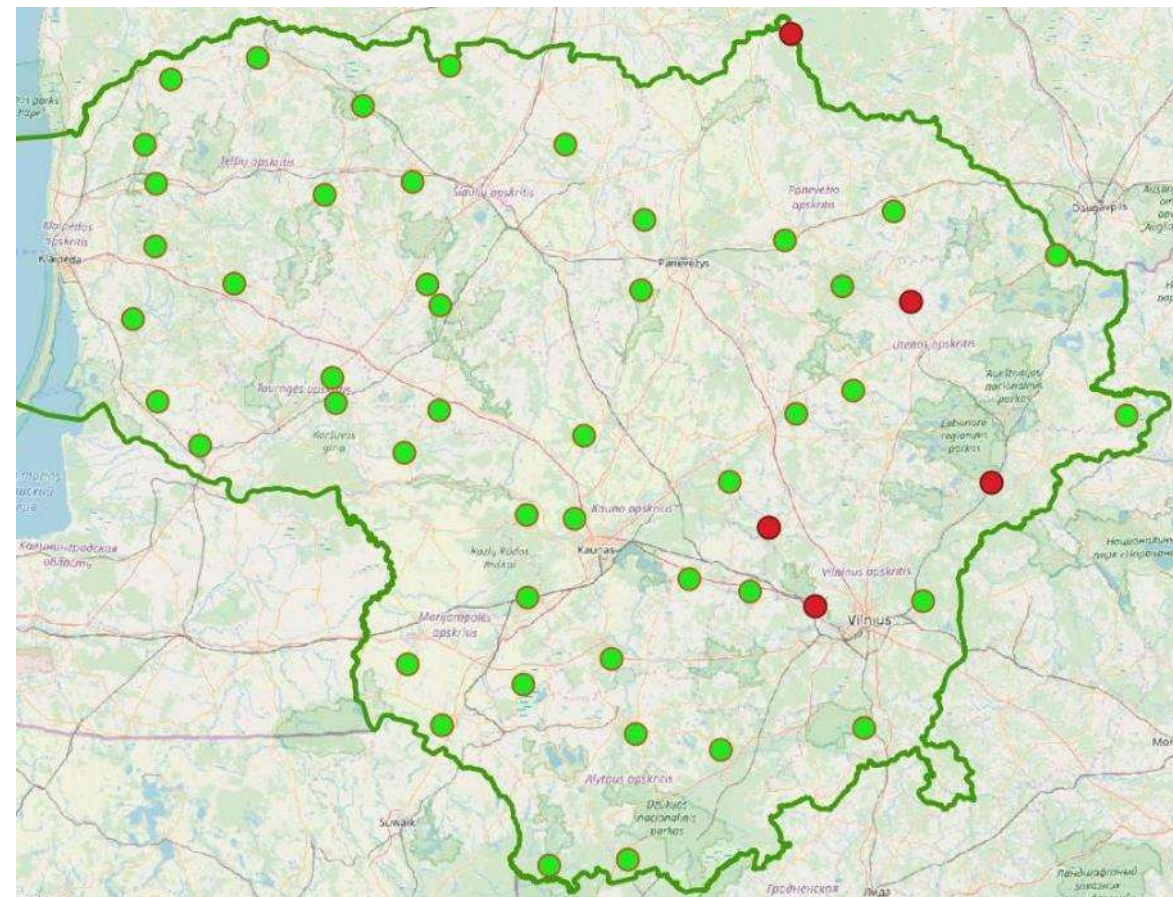
- Neaiškus statusas
- Gausumo mažėjimas Europoje
- Vandens buveinių kokybė?
- Turizmas

Tulžys: rezultatai

- Paieška vykdyta 5 upėse
- Tulžiai veisimosi metu aptikti visose tirtose upėse
- Aptikta apgyvendintų urvelių

Teritorija	Musė (9,5 km)	Neris (23 km)	Nemunėlis (15,8 km)	Žeimena (22,2 km)	Šventoji (12,6 km)
	5 vietos + 1 gyvenamas urvelis	3 vietos	8 vietos	8 vietos + 1-3 urveliai	2 vietos

Ižvalgos, pastabos

- Rūšys labai skirtingos, skirtinga problematika (vienas reikia „ištraukti“, kitos pakankamai plačiai paplitę)
- Reikia Jūsų žinių ir pagalbos!

Ačiū už dēmesī

